NA

NATURENS HUS

LATTE. SID 16–17

Han bytte från nattklubb till Naturens hus

Thomas Liander lämnade de stökiga krognätterna och är nu med och driver restaurang i Naturens hus.

Foto Robin Halldert

TILLBAKA. Efter sin senaste utställning för två år sedan drabbades New York-baserade Örebrokonstnären Linn Fernström av ”skaparkramp”. Att jobba med lera blev ett sätt att få tillbaka skaparlusten. Nu ställer hon ut både målningar och skulpturer. Foto Pontus Höök

HAR KOLL PÅ LÄGET. Poliserna Kristin Larsson och Magnus Sjöö från Örebro håller en vägspärr söder om Hjortkvarnsbro. Foto Terése Andersson

ÖREBRO. SID 8–9

De håller folk borta från branden

Bara räddningspersonal och boende i området släpps in. Poliser från Örebro har i uppgift att bevaka en vägsträcka intill brandområdet i Västmanland.

NYHETER. SID 4–5

Veteraner hjälper veteraner

Anders Rammvinge är generalsekreterare i Sveriges Veteranförbund Fredsbaskarna.

ÖREBRO. SID 9

Systrar åtalas för grov stöld mot äldre

EKONOMI. SID 12

Björn Ulvaeus blir delägare i Örebroföretag

Den som behöver både vuxtest och rullator får bara ta med det ena.

ÖREBRO. SID 6

Bara ett hjälpmedel när man tar färdtjänst

ÖREBRO. SID 10

Det är cirkus i stan

Cirkus Victoria slog upp sitt tält i Lundby på fredagen.

Foto Lennart Lundkvist

FLER JOBB OCH BÄTTRE VÄLFÄRD.
VILL DU HJÄLPA SOCIALDEMOKRATERNA TILL VALSEGER? KONTAKTA OSS: 019-16 71 11, WWW.SOCIALDEMOKRATERNA.SE/OREBRO

Debuterar som skulptör

STOR KONST. Konstnären Linn Fernström i sin ateljé i New York. Hon är här med figurer från sina stora och färgsprakande tavlar. Just nu är hon i Sverige, aktuell med en utställning i Stockholm senare i augusti. Foto: Pontus Höök

SKULPTURER. På sin kommande utställning på Lars Bohman Gallery debuterar Linn Fernström som skulptör. Foto Per-Erik Adamsson

KOMMERSIELLT. Sjökvporträtt med Dan Wolgers avbuggna huvud i kväll, som hon gjorde till en kampanj för en känd vodka.

”Sist jag jobbade i lera var på Kuben”

Konst. Efter sin senaste utställning för två år sedan drabbades New York-baserade Örebrokonstnären Linn Fernström av ”skaparkramp”. Att jobba med lera blev ett sätt att få tillbaka skaparlusten.

– Förra gången jag gjorde något i lera var jag 16 år och gick på konstskolan Kuben i Örebro. Men det kändes som i går – hemtamt på nåt sätt, berättar Linn Fernström, just hemkommen till Sverige från konstnärsvillret i New York.

Hon är spänd inför sin utställning på Lars Bohman Gallery i Stockholm, med vernissage 21 augusti. Det är hennes första stora egna utställning i Stockholm sedan 2008. Förutom tjugo tavlor och en del grafik och teckningar ställer hon ut elva skulpturer i brons.

– Jag hade först tänkt att bränna leran, men de blev alldeles för sköra och ömtåliga så jag fick gjuta dem i brons. Jag blir alltid nervig inför en utställning. Den här har jag arbetat med i två år och när man har jobbat så länge och intensivt med en sak känns det läskigt när ver ken ska ut och flyga på egen hand.

Var får ni era?

– Efter min senaste utställning på Grafikens hus 2012 hade jag svårt att komma i gång igen. Jag var tvungen att börja jobba direkt, eftersom den utställningen inte gav så mycket vinst för den var så dyr att producera. Då drabbades jag av någon sorts skaparkramp. Men för eller senare lossnar det. Det är bara att jobba på. Man kan skapa rätt bra grejer trots att det känns dåligt. Då vill je jag prova ett nytt material. Det påminner mycket om att teckna - fast i 3D.

Linn Fernström växte upp i Garphyttan och är uttagen för Nora. Hennes pappa var högskolelärare i biologi, fysik och kemi och hennes mamma laboratorieassistent. Familjen flyttade ut på landet på 70-talet som en del i den alternativa grönavågen-trenden. De var vegetarianer och odlade sina egna grönsaker. Linn gick på Waldorfskola med estetisk profil. Hon utvecklade tidigt ett intresse för att måla och teckna. Däremot fanns inga tankar på att bli konstnär.

– Det fanns ingen i familjen som höll på med konst. Så här i backspegeln kan det se ut som vägen har varit spikrak mot ett liv som konstnär, men det var aldrig mitt mål. Det har mer varit som att det ena ledde till det andra.

Efter steget på vägen var den förberedande konstskolan Kuben i Örebro. Där fick hon för första gången se stor internationell konst, när skolan åkte på studieresor till gallerier i Europa.

Efter att ha gått ett estetprogram på gymnasiet kom hon in på konstskolan Idun Lovén i Stockholm på första försöket. Efter den tvåårga utbildningen kom hon in på Kungliga Konsthögskolan, även det på första försöket. Redan innan hon hade tagit examen blev hon ”upptäckt” och knöts till Lars Bohman Gallery, med sina namnkunniga konstnärer som Ernst Billgren, Lars Lerin och Lena Cronqvist.

Hon blev omskriven i medierna som ”konstvärldens nya stjärnskott”. Hennes tavlor säldes för hundratusentals kronor. Men efter flera hyllade utställningar kom kritiken. Hennes självporträtt kallades för ”en avancerad form av Hötorgskonst” och hon beskyldes för att tillhöra en ”arrogant jag-generation som var alldeles för självcentrerad”.

– Det där hade jag svårt att ta på allvar. Min konst handlar inte om mig som person. Jag ställer frågor om vad det är att leva, där jag tar hjälp av mig själv.

Linn Fernström tillbr den exklusiva skara samtida konstnärer vars tavlor säljs för mer än en miljon kronor. För ett par år sedan ropades hennes tavla ”Ballongerna” in för 1,8 miljoner kronor.

– Det är jo roligt förstås. Men av det får jag ungefär fyra procent. Efter skatter och avgifter återstår nästan ingenting. Jag kan tycka att den procenten borde höjas.

För sex år sedan fick hon chansen att hyra en lägenhet i New York. Hon flyttade dit på prov - och blev kvar. Nu delar hon sin tid mellan Brooklyn där hon har sin ateljé och Stockholm där hon bor några månader om året.

– Jag lever ett ganska inrutat liv. Jag brukar gå upp tidigt på morgonen och göra yoga. Sedan tillbringar jag större delen av dagen i ateljén, där jag är besvarande av dagsljuset.

Dukbänner ingen dragning

> Jag blir alltid nervig inför en utställning. Den här har jag arbetat med i två år.
>
> **Linn Fernström**

tillbaka till landet?

– Jag kan absolut längta efter att bo något litet ställe på någon avskild plats. Men inte för att bo där permanent. Jag gillar storstadens utbud av kultur alldeles för mycket. I New York finns så mycket fantastiskt att uppleva. Det skulle jag inte vilja vara utan.

Finns det någon chans att Örebroarna kan få se din konst i framtiden?

– Jag har fått några erbjudanden och förfrågningar. Men det är inget som är klart. De får åka till Stockholm så länge.

NIKLAS WOLA
mars.ugglan@na.se
019-15 52 71

Krönika

Matematiska övningar för knopp och själ

Måna Ugglan
Om varför musiker är smartare än alla vi andra

Den tyske filosofen Gottfried Wilhelm von Leibniz (1646–1716) beskrev musik som ”hemliga matematiska övningar för själen, men själen vet inte om att den räknar”.

All musik och konst bottnar i det emotionella, i känslolivet. Men även hjärnan kan ha nytta av musik, när man lyssnar på den men framför allt om man utövar den.

Ny forskning av bland andra Anita Collins, filosofie doktor i neurovetenskap och musikpedagogik vid universitetet i Melbourne, visar att musiker ägnar sig åt avancerad hjärngymnastik varje gång de spelar på sitt instrument. Studier på musikers hjärnor har visat att alla delar av hjärnan aktiveras och stimuleras när de spelar, vilket utvecklar bättre kända för både språk och matematik samt problemlösning och analysförmåga. Minnesfunktionen förbättras också.

Forskningen har inte till samma effekter hos utövare av andra konstarter. Kanske ligger det något i vad den franske författaren och tänkaren Stendhal (1783–1842) sade: ”Alla andra konstformer vill egentligen vara musik, den enda som inte avbildar något annat utan är något i sig själv.”

Regissören Ingmar Bergman närde hela livet en obeveklig klirlek till musik. ”Ord används för att dölja verkligheten, inte sant? Musik är ett mycket mer pålitligt redskap för kommunikation”, sade han till exempel i en intervju. Flera exempel på denna idé kommer till uttryck på ett eller annat sätt i hans filmer. Men han lärde sig aldrig att skriva egen musik eller spela något instrument. Till Bergmans förvvar kan man kanske säga att hans hjärna verkar ha fungerat tillräckligt bra ändå.

En som däremot skrev massor av musik, men som hamnade i skuggan av hans böcker, var författaren Carl Jonas Love Almqvist. Han komponerade flera sångdiktor och ett 40-tal pianofantasier. Nyligen kom musikforskaren Lennart Hedwalls musikaliska biografi ”Tondiktaren Carl Jonas Love Almqvist” (Gidlunds förlag) som visar hur musiken gick som en röd tråd genom Almqvists liv och hjälper till att utveckla hans författarskap.

Jag undrar om alla typer av musik är utvecklande för hjärnan. Måste det vara hyfsat komplex eller ”finkulturell” musik som klassiskt och jazz, eller duger det med enklare låtar med tre ackord? Det har jag inte hittat någon forskning om, även om det förmodligen finns sådana studier.

Så spela, sjung och digga – din hjärna mår bra av det.

mars.ugglan@na.se

Jagar nya chefer – och skapar ny kulturenhet

ÖREBRO. Helene Lis tillträdde som ny kultur- och fritidschef i kommunen för drygt ett år sedan. Nu genomför hon sin första större förändring av hur att valtning och bildar en kulturenhet. En enhet där man att rekryteras till enheten, med verksamhetsansvar för Wadköping, Karlslund, Örebro konsthall, Bio Roxy, Hjalmar Bergman teaterlokal och Open Art.

– Jag tycker det är kulturenheten för att lyfta de kraft i organisationen och kännas som en nystart, säger Helene Lis.

NIKLAS WOLA
mars.ugglan@na.se
019-15 52 71

Det låter som ganska många ansvarsområden. Vad blir kvar för dig att göra?

– Jag har tillräckligt, med en hel förvaltning och två nämnder. Mitt arbete är att ha det strategiska ansvaret.

Under sommaren har även rekryteringar av en ny bibliotekschef samt ny kulturskolechef inletts. Alla tjänsterna kommer att tillsättas senare i höst.

– Jag ser fram emot de nya kulturchefstjänsterna. Det tror jag kommer att ge ny kraft i organisationen och kännas som en nystart, säger Helene Lis.

NIKLAS WOLA
mars.ugglan@na.se
019-15 52 71